

Tervetuloa Suomeen!

Filippiiniläinen tuttavani aloittaa huomenna opinnot Helsingin ammattikorkeakoulussa. Hänelle se on suuri päivä.

Matka kohti huomista alkoi vuosia sitten. Tut-tavan Suomessa työskentelevä äiti päätti yrit-tää saada poikansa Suomeen opiskelemaan. Fi-lippiineillä poika oli opiskellut - äidin Suomessa ansaitsemien rahojen turvin - tutkinnon tieto-tekniikassa.

Äiti onnistui löytämään ammattikorkeakou-lun, missä tietotekniikkaa opetetaan englan-ninkielellä. Äidin ja äidin ystävien avulla poika sai lopulta kasattua tarvittavat paperit ja toi-mitti hakemuksensa. Hänet kutsuttiin kesäkuun pääsykokeeseen, johon kuului kirjallinen testi ja haastattelu.

Poika otti yhteyttä Suomen suurlähetystöön Manilassa. Viisumia neuvottiin hakemaan muu-tamia viikkoja ennen matkaa. Hakemukseen piti liittää kirjallinen matkalippuvaraus. Koska aiottuun lähtöpäivään oli vain muutama viik-ko, pojan oli luonnollisesti pakko maksaa mat-kalippunsa.

VIISUMIPÄÄTÖSTÄ ei kuulunut ja pääsykoe-päivä läheni.

Pari päivää ennen matkaansa poika soitti hä-dissään äidilleen. Viisumi oli evätty. Lähetystö sanoi, että pääsykoe on suoritettava lähetystön tiloissa Manilassa. Ammattikorkeakoululta to-dettiin, että ajatus on mahdoton, ja ainoa keino suorittaa pääsykoe on tulla Suomeen.

Kun äidin suomalainen ystävä oli soittanut lä-hetystöön, syyksi viisumin epäämiseen vihdo-in ilmoitettiin epäily pojan aikomuksesta jäädä Suomeen pysyvästi. Lentolippujen maksamista pidettiin typeränä, koska "vaaditaan vain vara-us". Lähetystökin kuitenkin varmasti hyvin tiesi, että käytännössä lippu oli pakko lunastaa, kun viisumia sai hakea vasta lähellä aiottua matka-päivää.

Pojan onnistui lykätä lentolippujaan pienellä li-sämaksulla. Koulu ilmoitti pitävänsä hakemuk-sen voimassa marraskuun pääsykokeita varten.

Äidin suomalaiset ystävät auttoivat uuden viisumihakemuksen tekemisessä. Pojalle haet-tiin turistiviisumia äidin luona vierailua varten. Vierailun aikana poika osallistuisi marraskuun pääsykokeisiin. Netissä olevien ohjeiden perus-teella viisumin saaminen vaikutti selvältä. Äidil-lä on Suomessa vakituinen työ ja asunto, joten hän pystyisi vastaamaan poikansa kuluista.

Lähetystön filippiiniläinen sihteeri sanoi, että poika voi hakea uutta viisumia vasta puolen vuoden kuluttua. Pojan äidin suomalaisten tut-tavien opastamana poika ei uskonut, vaan jätti uuden hakemuksen. Poika sai viisumin. Lopul-lista päätöstä edelsi usean suomalaisen yhtey-denotto Manilan suurlähetystöön hakemuksen käsittelyn edistämiseksi.

Poika selvisi Suomeen, osallistui pääsyko-keeseen ja tuli valituksi. En halua tietää, kuinka monta sähköpostia, tähtitieteellisen kallista pu-helua ja avunpyyntöä kaikille mahdollisille tut-taville pojan äidiltä matkan varrella vaadittiin. Poika ei olisi ikinä saanut viisumia ajallaan, ellei kaikkia mahdollisia kontakteja olisi käytetty

TARINASTA voi vetää ainakin kaksi johtopää-töstä.

Ensinnä: Suomeen on todella vaikea tulla opiskelemaan tai töihin. Tämä ei päde vain köy-hemmästä maailmasta Suomeen opiskelemaan tai töihin pyrkiviin ihmisiin, vaan yhtä lailla kou-lutettuihin ammattilaisiin; omassa tuttavapii-rissäni esimerkiksi lakimiehiin ja arkkitehtei-hin. Työ- ja oleskelulupahakemuksia käsitellään kuukausikaupalla. Passit makaavat virastois-sa silloinkin, kun ihminen on elänyt Suomes-sa vuosia. Käytännön esimerkit tuntuvat kafka-maisuudessaan usein epätodellisilta.

Kyse ei niinkään ole sääntöjen ankaruudes-ta, vaan ruohonjuuritason viranomastoimin-nan joustamattomuudesta ja mielivallasta. Tai oikeastaan kyse on asenteesta: viranomais-toiminnan lähtökohtana tuntuu olevan epäi-ly maahanmuuttajia kohtaan. Kuvaavaa on, että ulkomaalaisviraston johtoon valitaan tyypilli-sesti poliiseja.

Toinen johtopäätös on, että ne ulkomaai-laiset, jotka kaikesta huolimatta ovat omin neuvoin tänne selvinneet, ovat todellisia va-lioyksilöitä. Heiltä on vaadittu huikea määrä sel-vityskykyä, peräänantamattomuutta, päättäväi-syyttä, ongelmanratkaisutaitoja, kekseliäisyyttä, luovuttaa, joustavuutta ja pitkää pinnaa.

Näille ominaisuuksille luulisi olevan kysyn-tää työmarkkinoilla. Valitettavan usein Suomes-sa opiskellut ulkomaalainen kuitenkin lähtee muualle, koska koulutusta vastaavaa työtä on mahdoton saada, jos ei osaa täydellisesti suo-meä.

Toivon tuttavalleni menestystä opinnoissaan.

Pilvi Torsti